

La dislèxia en infants d'educació primària

Presentació

El tema de recerca que vaig escollir és la dislèxia en nens que estan cursant educació primària. Vaig decidir triar aquest tema perquè tinc un familiar proper el qual té aquest trastorn de l'aprenentatge i, a més, el treball em podria aportar molta informació que m'ha permès conèixer millor el funcionament d'aquesta persona i poder ajudar-la tant a ella com a la família.

L'objectiu d'aquest treball és conèixer la dislèxia, entre els sis i els onze anys, des de la seva història, les causes i les característiques, fins a com actuen diferents professionals amb aquest trastorn i, en definitiva, quina és la millor manera per intervenir en un infant amb símptomes de dislèxia.

Metodologia

La metodologia seguida en aquest treball és la recerca d'informació a partir d'entrevistes, recursos bibliogràfics i recursos electrònics, així com la creació d'una activitat i l'explicació i l'anàlisi d'un cas de dislèxia en un infant. El treball s'estructura a partir de la part teòrica i la part pràctica i les conclusions. En la part teòrica s'explica la dislèxia i la seva detecció i reeducació, i la part pràctica consta de l'explicació d'un cas clínic i la seva anàlisi, dues entrevistes i la creació d'una activitat per a la

---

DIYS

LEX

SYA

---

dislèxia. A la part pràctica hi ha una activitat que m'ha comportat una gran elaboració, tant per realitzar-la des de zero com per pensar-la, ja que havia de ser una activitat que fos vàlida per a nens amb dislèxia dintre de l'etapa d'educació primària.

Cos del treball

La dislèxia

La dislèxia és un trastorn de l'aprenentatge que dificulta la comprensió lectora i l'escriptura, sol ser detectada cap als vuit anys, ja que és l'edat on els símptomes són més severs, i no té cura. Les seves causes exactes encara no es coneixen, però sí que hi ha diferents estudis que demostren que prové de base genètica, i que són dèficits neurològics localitzats a l'hemisferi esquerre. Pot estar associada a trastorns d'aprenentatge com el TDAH, la discalculia, el TDL o el TANV, entre d'altres. Gràcies a estudis realitzats per neuropsicòlegs, professors, etc., s'han pogut classificar diferents tipus de dislèxia i els seus subtipus, ja que hi ha una gran complexitat en cada cas i en la mateixa dislèxia. Hi ha dos tipus de dislèxia: evolutiva i adquirida. Quan s'obté des del naixement es parla de la dislèxia evolutiva, ja que l'adquirida prové després d'una lesió cerebral que afecta l'àrea encarregada de la lectoescriptura. Jo em vaig centrar en l'evolutiva de la qual n'hi ha diferents tipus: la tipologia visual i auditiva, i la fonològica i lèxica.

Detecció

Normalment els mestres detecten aquests problemes en els nens i els deriven a psicopedagogs. Aquests els fan un estudi i uns tests per comprovar si tenen algun trastorn. Un cop detectats, ja poden dur a terme la reeducació i l'adaptació pertinents.

Reeducació i adaptació

La reeducació és una de les parts més importants del procés que han de seguir els nens per poder tenir suport i millorar en tot el possible la dislèxia. Cada centre fa una reeducació diferent, però sempre segueixen els mateixos passos, encara que sigui a través de diferents mètodes i amb activitats diferents. El primer pas i fonamental per dur a terme una bona reeducació és el desenvolupament de la consciència fonològica (el nen ha de tenir la consciència dels fonemes i saber desestructurar-los). Normalment la consciència fonològica s'adquireix entre els quatre i els sis anys en els nens normals, però els dislèctics l'han d'aprendre correctament amb la reeducació per poder adquirir una lectura i escriptura suficients. Un cop els nens ja han après com desestructurar els fonemes i ser-ne conscients, han d'aprendre la correspondència entre fonema i grafema (cada so correspon a una lletra). Tant la consciència fonològica com la correspondència entre fonema i grafema són uns problemes que tenen tots els dislèctics i, per aquest motiu, és molt important

---

---

tractar-los des d'aquesta simple base, ja que els condiciona per aprendre a llegir i a escriure correctament.

Les adaptacions, en canvi, són metodologies diferents que es fan a l'aula mitjançant els exàmens i els deures, i els faciliten la comprensió dels enunciats, però mai del contingut.

Activitat de reeducació

L'activitat realitzada s'anomena l'estrella fonològica. És una activitat que té per objectiu fer exercir, de manera individual, la consciència fonològica i la consciència sil·làbica en nens d'entre 8-11 anys, ja sigui en les aules escolars, en un centre psicopedagògic o en l'àmbit familiar.

La primera part de l'activitat consisteix en el fet que un adult ha d'anomenar cada imatge que es troba situada a cada vèrtex de l'estrella en el sentit de les agulles del rellotge. Llavors el nen ha de repetir la paraula, però picant de mans la quantitat de síl·labes que contingui. Després el nen ha de comprovar si la paraula que ha dit conté el so de la lletra indicada al cercle del mig (està indicat si el so de la lletra és l'inicial o està al mig de la paraula). En el cas que contingui el so de la lletra, el nen ha de posar una agulla d'estendre roba al lloc on surt la imatge amb el so corresponent (hi ha quatre colors d'agulles i cada color correspon a una estrella diferent). Per exemple, si ha una imatge d'un gos, un adult diu la paraula, el nen repeteix en veu alta la paraula i al mateix temps pica de mans quantes síl·labes té i col·loca l'agulla d'estendre roba en el vèrtex de l'estrella en el cas que contingui el so.

La segona part consisteix a ordenar les lletres (de manera mental) d'unes cintes de colors amb paraules desordenades, dir les paraules ordenades en veu alta i unir-les amb la imatge corresponent que hi ha a l'estrella del mateix color que la cinta. És a dir, els nens hauran d'unir la paraula «rbiuxa» = «bruixa», amb una imatge on hi surti la bruixa.

En el cas que el nen s'equivoqui, ja sigui en la primera part o en la segona, no se li comunica l'error i, en finalitzar l'activitat, se li llegeix la paraula equivocada i d'aquesta manera comprèn l'error comès, o també se li poden formular preguntes del tipus: «n'estàs segur?» o «què hi posa a aquí?», perquè d'aquesta forma entenen el seu error i el poden rectificar.

Conclusions

Hi ha diferents tipus i subtipus de dislèxia, dintre dels quals n'hi ha dos grans grups: la tipologia visual i auditiva, i la tipologia fonològica i lèxica. Les causes exactes encara no es coneixen però sí que hi ha diferents estudis que demostren que prové de base genètica, i que són dèficits neurològics localitzats a l'hemisferi esquerre. Segons el meu punt de vista, aquest treball pot ajudar a pares que tenen algunes

---

---

inquietuds per saber si el seu fill pot tenir dislèxia i si coincideix amb el cas explicat, amb algunes de les característiques, etc. I, per tant, també m'ha servit i em servirà durant molt de temps per ajudar el meu familiar. Crec que la dislèxia no és un impediment, sinó que és una virtut, perquè aquests nens funcionen diferent de la resta de la societat i això els fa ser diferents i amb més motivació i empenta que d'altres. A més, considero que l'educació actual no està preparada per a aquests infants, perquè les adaptacions al sistema convencional no són la solució per a ells. La solució seria que el sistema educatiu tingués un programa d'educació per a ells, que fos més metodològic i no tan bibliogràfic, i segurament no només beneficiaria els alumnes amb trastorns, sinó a tots, perquè crearien sistemes en què els nens haurien de ser més creatius. Així també es produiria una nova generació amb maneres de pensar i actuar completament diferents de les de les generacions que han estat escolaritzades amb els mètodes convencionals, i això tindria molts beneficis per a la societat en general.

Bibliografia o webgrafia

— DE QUIRÓS, J. B.; DELLA CELLA, M. A. *La dislexia en la niñez*. Barcelona: Editorial Paidós, 1992. — MOLINA GARCÍA, S.; SINUÉS LONGARES, A.; DEAÑO DEAÑO, M.; PUYUELO SANCLEMENTE, M.; BRUNA RABASSA, O. *El fracaso en el aprendizaje escolar (II) Dificultades específicas de tipo neuropsicológico Dislexia, disgrafía, discalculia, disfasia*. Málaga: Editorial Aljibe, 1998. — NIETO, M. *El niño disléxico*. Mèxic: Editorial Fournier, 1975. — RIVAS TORRES R. M.; FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ, P. *Dislexia, disortografía y disgrafía*. Madrid: Editorial Pirámide, 2011. — RODRÍGUEZ BELTRÁN, A. C. *Dislexia metodología y actividades*. Sevilla: Editorial Jirones de Azul, 2010. — SANS FITÓ, A. *Per què em costa tant aprendre? Trastorns d'aprenentatge*. Barcelona: Editorial Edebé, 2008. — Conjunt de pares i professionals de la dislèxia. (2018). Associació Catalana de la Dislèxia. *Què és la dislèxia*. Disponible a: <<http://www.acd.cat/>> — Col·legi de Logopedes de Catalunya. Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. PRODISCAT. Disponible a: <<http://xtec.gencat.cat/web/contenut/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0057/78d86f2b-8e9e-45e3-ad9e-4641658865ff/dislexiainfpri.pdf>> — COMAS I. (2012). *El diari de pràctiques. Test TALEC*. Disponible a: <<http://eldiariidelpracticumdepsicopedagogia.blogspot.com/2012/10/cas-c-alumnos-dun-grup-classe-de-p4.html>> — Equip de Change dislèxia. (2016). *Change Dislèxia. Las faltas de ortografía en la dislexia*. Disponible a: <<https://blog.changedyslexia.org/las-faltas-de-ortografia-en-la-dislexia/>> — Equip de professors, psicòlegs, i investigadors. (2016). *Cuentos para crecer. Conciencia fonológica y silábica*. Disponible a: <<https://cuentosparacrecer.org/blog/dislexia-y-conciencia-fonologica/>> — GAYÁN J. (2001). Universitat de Colorado. *La evolución del estudio de la dislexia. Història de la dislèxia*. Disponible a: <<https://www.raco.cat/index.php/>>

AnuarioPsicologia/article/view/61563/88426> – MARIBEL; GINÉS (2018). *Orientación Andujar. Actividades dislexia*. Disponible a: <<https://www.orientacionandujar.es/category/competencia-linguistica/actividades-dislexia/>> – PÉREZ PAYAROLS, J. (2010). FAROS Sant Joan de Déu. *Observatorio de salud de la infancia y la adolescencia. El aprendizaje en la infancia y la adolescencia. Dislexia*. Disponible a: <https://faros.hsjdbcn.org/sites/default/files/informe_faros_04_tot_cast_baixa.pdf> – RAMUS, F. (2006). «Base neurológica de la dislexia». *Mente y cerebro*, núm. 19. Disponible a: <<http://www.asandis.org/doc/base-neurologica-de-la-dislexia.pdf>> – SILVIA, C. (2011). La dislexia.net. *Causas y tipos de dislexia*. Disponible a: <<http://www.ladislexia.net/definicion/informacion/>>
